

Obzornik

glasilo delovne organizacije

BREST IN NJEGOVE RAZVOJNE POTI

POGOVOR Z GLAVNIM DIREKTORJEM ing. JOŽETOM STRLETOM O PRESTRUKTURIRANJU BRESTOVE PROIZVODNJE

Ob pripravi novih srednjeročnih načrtov smo se nujno znašli pred vprašanji, kakšen je pravzaprav sedanji položaj naše lesne industrije ter kakšne so njene perspektive in razvojne možnosti.

V razpravah so se pogosto pojavljala mnenja, da morajo predvsem pretežni proizvajalci pohištva iz takšnih ali drugačnih (predvsem objektivnih) razlogov prestrukturirati proizvodnjo, se pravi, zmanjševati proizvodnjo pohištva in iskati drugačne proizvodne možnosti. Takšna mnenja se prav v zadnjem času, ko smo pred izdelavo srednjeročnih načrtov, vse pogostejše nanašajo tudi na Brest kot enega izmed najizrazitejših proizvajalcev pohištva.

Zato smo se odločili za razgovor z glavnim direktorjem ing. Jožetom Strletom, v katerem naj bi na kratko označil Brestove razvojne poti v bližnji preteklosti in v prihodnje.

— Brest nedvomno sodi med največje proizvajalce pohištva pri nas, zato ga vprašanje prestrukturiranja pohištvene proizvodnje še posebej prizadeva. Kaj je bilo na tem področju že storjenega?

Brest je doslej za prestrukturiranje svoje proizvodnje že dosti storil, čeprav se tega največkrat tudi sami dovolj ne zavedamo in na to hitro pozabljamo. Pa tudi v širši javnosti je večkrat slišati, naj bi Brest vendarle šel v prestrukturiranje svoje proizvodnje, ker da je v tem perspektiva njegovega razvoja.

Pozabljamo, da se je Brest že pred desetimi leti zavestno odločil za takšno razvojno pot. O tem priča podatek, da se je v tem obdobju razmerje med pohištveno proizvodnjo in drugimi proizvodnimi dejavnostmi s 85:15 spremenilo na 59:41 (plan za leto 1980).

Prestrukturiranje naše proizvodnje je bilo zastavljeno na osnovi kapitalnih naložb, pri katerih je bil vložek kapitala večji; to v končni fazi pomeni pridobivanje večjega dohodka, kar ustvarja osnovo za skupni razvoj vseh Brestovih dejavnosti.

Vse to smo opredelili že v prejšnjem in sedanjem srednjeročnem načrtu ter v njunih okvirih zgradili novo žago v Loški dolini, tovarno ivernih plošč v Podskrajniku in tovarno ognjeodpornih plošč v Cerknici, obenem pa odprli še nekaj novih stranskih proizvodnih dejavnosti.

— Kaj so v strukturo Brestove proizvodnje prinesle te naložbe?

Poleg že omenjenega manjšega deleža pohištva v celotni Brestovi proizvodnji je nova žaga kar za skoraj 50 odstotkov povečala obseg razreza. S tem smo zadržali in predelali na našem območju okrog 20.000 kubičnih metrov hlodovine več.

Odpravili smo tudi težaško fizično delo, za katerega ni bilo več mogoče dobiti delovne sile in ob manjšem številu zaposlenih znatno povečali proizvodnjo. Tako smo uspeli na enem mestu osredotočiti primarno predelavo lesa ter ustvariti prostorske in tehnološke možnosti za uredništvo tistega dela novega srednjeročnega načrta, ki predvideva skupno osnovno pripravo surovin za potrebe finalne predelave lesa (od lupljenja in razreza do decimiranja).

Z novo tovarno ivernih plošč smo proizvodnjo te osnovne surovine za pohištveno proizvodnjo dvignili s 15.000 na 80.000 kubičnih metrov, hkrati pa smo odprli tudi proizvodnjo oplemenitenih plošč. S tem se je sedemkratno povečal tudi celotni prihodek — brez vpliva rasti cen.

Pred izgradnjo naše in Meblove tovarne iverk so morali slovenski proizvajalci pohištva letno uvoziti 140.000 kubičnih metrov ivernih plošč. Ob novih kapacitetah uvoz ni več potreben, kar je v sedanji gospodarski situaciji še kako pomembno. Žal politika cen ni sledila rasti cen surovin in reprovmaterialov, potrebnih za proizvodnjo plošč, tako da je bila ta tovarna za Brest v dohodkovnem smislu precejšnje breme; šele letos ugotavljamo, da je področje cen bližje normalnega oziroma pričakovanega. Veliko breme predstavljajo zlasti odplačila kreditov, vendar je treba poudariti, da jih je skoraj 80 odstotkov že vrnjenih in da bodo letos skoraj v celoti odplačani. Nedvomno bo to pomenilo v dohodkovnih razmerjih veliko razbremenitev dohodka, obenem pa veliko pridobitev za Brest in celotno občino.

— Nedvomno je izredno pomembna tudi naložba v tovarno ognjevarnih plošč, čeprav se te pomembnosti najbrž premalo

zavedamo. To ni samo prvi Brestov korak izven lesarske proizvodnje, pač pa je tudi vrednostno relativno visoka naložba — 110 milijonov dinarjev kljub temu, da smo imeli na voljo že proizvodne objekte in del strojne opreme v vrednosti okrog 50 milijonov dinarjev.

Dejansko je šla ta naložba mimo naše javnosti precej neopazno, čeprav po mojem mnenju vnaša povsem novo kvaliteto v Brestovo proizvodnjo. Naložba gre h koncu in pričakujemo, da bo nova tovarna v drugi polovici leta že pričela obratovati.

Med izgradnjo smo tudi intenzivno obdelovali tržišče in navezali stike z možnimi kupci. Raziskave so pokazale, da bo proizvodnja komaj zadoščala za potrebe jugoslovanskega trga, realne možnosti pa so tudi za izvoz.

Premalo morda tudi poudarjamo, da je to edina tovrstna proizvodnja v Jugoslaviji in da takšne izdelke doslej izključno uvažamo. Povedati je tudi treba, da je pretežni del tehnoloških rešitev plod naporov Brestovih strokovnih delavcev.

Izdelki te tovarne bodo imeli široko paleto možnosti za uporabo, od ladjedelništva do grad-

beništva kot ognjeodporni izolacijski elementi. Torej gre zares za čisto novo proizvodno dejavnost, ki je pri nas sploh nismo poznali. Odpirajo pa se tudi velike možnosti za razvijanje novih drugih proizvodov za takšne potrebe, ki se bodo nedvomno še pojavljale (izolacijski materiali, pregradne stene, polizdelki in izdelki za različne namene). Zato predvidevamo, da bo treba že pred iztekoma novega srednjeročnega obdobja razmišljati o povečanju kapacitet proizvodnje, pa tudi predelave plošč.

— Kakšno naj bi bilo potem mesto pohištvene proizvodnje v prihodnjem razvoju Bresta?

Že dosedanji razvoj Bresta narokuje posodabljanje pohištvenih kapacitet, sicer bomo izgubili korak s konkurenco in s trgom.

Pojavljajo se različna gledanja na prihodnost pohištvene industrije. Nekateri menijo, da je pohištva preveč in da nima več perspektive. Vendar pa spoznanja na sedanji razvojni stopnji po mojem mnenju kažejo, da pohištva ni preveč, seveda pa mora biti bolj usmerjen v izvoz. Družbi moramo dokazati, da je lesarstvo panoga, ki dosega

izredno dobre devizne učinke glede na to, da uporablja pretežno domače surovine. Torej prihodnost pohištva le ni tako črna kot menijo nekateri. Pri tem moramo upoštevati, da z rastjo življenjskega standarda rastejo tudi potrebe po lepo opremljenem stanovanju. Tudi energetska kriza bo povzročila, da se bodo ljudje bolj kot doslej zadrževali doma in zato posvečali več pozornosti funkcionalnemu in estetsko oblikovanemu pohištvu.

Tudi zato moramo modernizirati pohištvene kapacitete in sicer tako, da bo fizični obseg proizvodnje ostal na doseženi ravni. Seveda se bo ob tem sproščala delovna sila, za katero bo treba poiskati nova delovna mesta bodisi v Brestu bodisi v občini. Poiskati pa moramo takšno proizvodnjo, ki bo odvečno delovno silo glede na njeno strukturo lahko zaposlila. Mislim, da pri tem lahko odstopamo od načela kapitalnih naložb.

Tudi pri razvoju te osnovne Brestove dejavnosti moramo zagotoviti večjo vlogo znanja delavcev v celotnem proizvodnem procesu. Doseči moramo torej višjo kvalifikacijsko strukturo, (Konec na 2. strani)

Pomembna novost v naši proizvodnji — prve ognjeodporne plošče

Razgibano in kritično

PO RAZPRAVAH O ZAKLJUČNEM RAČUNU ZA LETO 1979

Iz zbranih zapisnikov po naših temeljnih organizacijah je moč videti, da so bile razprave o zaključnem računu in letošnjem planu precej živahne. Vendar pa se pripombe v bistvu nanašajo predvsem na izpolnjevanje plana oziroma na boljše gospodarjenje letos, zato tudi ni bilo izdelano dopolnilo plana, ampak je potrebno te pripombe vgraditi v letošnjo poslovno politiko.

Po pripombah sodeč so bile razprave najbolj živahne v TOZD Pohištvu in v TOZD Tapetništvu. Predlogi so precej raznoliki, večina pa se jih nanaša na ukrepe za izboljšanje gospodarjenja.

Tako v TOZD Pohištvu predlagajo boljšo organizacijo proizvodnega procesa, boljše izkoriščanje delovnega časa, znižanje stroškov za energijo in varčevanje pri reproviziranih in surovinah, bolj strokovno reševanje problemov v proizvodnji, večjo disciplino in podobno. Da pa mora temeljna organizacija na vsa vprašanja gledati tudi širše, dokazujejo tudi predlogi, da je treba posvetiti večjo skrb delovnim invalidom ter naj na delo sprejemamo občane, ki še niso zaposleni, ne pa upokojece.

V TOZD Tapetništvu so poudarili, da je treba skrbneje zbirati posebna naročila in kupcu blago hitreje odpremljati, bolje bi morali obveščati o težavah pri prodaji in nabavi; izboljšati bi morali disciplino in odgovornost do dela. Vsekakor je zanimiv predlog, naj bi raziskali možnost za uporabo odpadkov tapetniškega blaga, ki jih sedaj sežigajo.

V TOZD Masiva je bilo v ospredju vprašanje, kako v okviru razpoložljivih sredstev nadomestiti iztrošeno opremo, dokler ne bo mogoče izpeljati novih naložb. Tudi v TOZD Zagalnica ugotavljajo, da bo potrebno več sredstev nameniti vzdrževanju in zamenjavi strojnih delov in transporterjev na žagi.

Nekaj je bilo predlogov, kako izboljšati prodaje in sicer predvsem iz temeljnih organizacij, kjer je bila prodaja lani slabša. Tako v TOZD Pohištvu predlagajo uvedbo novih izdelkov in bolj organiziran nastop na domačem trgu, v TOZD Masiva pravčasno operativno načrtovanje, v TOZD Tapetništvu razširitev pro-

grama sedežnih garnitur ter zmanjšanje poškodb pri transportu ter v TOZD Jelka bolj trdno opredeljen proizvodni program.

Zelo dosti je bilo tudi pripomb na nabavo surovin in materialov. Predlagajo večjo povezanost med temeljnimi organizacijami, dolgo-

ročnejše načrtovanje lansirnih nalogov in zmanjšanje uvoza.

Ostale pripombe se nanašajo na različne strokovne službe. Znova je bila zahteva po prehodu na enoten sistem nagrajevanja, pospeševati bi morali inventivno dejavnost, obrazložiti finančnih rezultatov poslovanja bi morale biti boljše, pospeševati moramo izvoz, strokovne službe okrepiti s strokovnjaki ob vzporednem zmanjševanju drugih delovnih področij...

Vsekakor so vsi ti predlogi in zahteve dragoceno dopolnilo in napotki za prihodnje delo strokovnih služb.

P. Oblak

Prehod na novi sistem nagrajevanja

Brestovi delavci smo z referendumom ob koncu leta 1977 sprejeli samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka. Z njim smo se odločili za enotno metodologijo ugotavljanja zahtevnosti del oziroma nalog in sprejeli analitično metodo »vrednotenja zahtevnosti dela«, ki jo je razvil biro za industrijski inženiring. Po tej metodi imamo v naši delovni organizaciji doslej vrednotena dela v neposredni proizvodnji dveh temeljnih organizacij.

Tako kot so se razvijali naš družbeno-ekonomski sistem in odnosi v združenem delu, se je dopolnjevala tudi metoda vrednotenja zahtevnosti dela. Med spreminjanjem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka, katerega sestavni del je tudi omenjena metoda, so se pojavila nekatera vprašanja, ki jih bo potrebno vskladiti z načelom nagrajevanja po delu.

Med drugim je javna razprava razkrila dejstvo, da še vedno ne ločimo zahtevnosti dela od višine OD. Vse preveč je bilo tudi

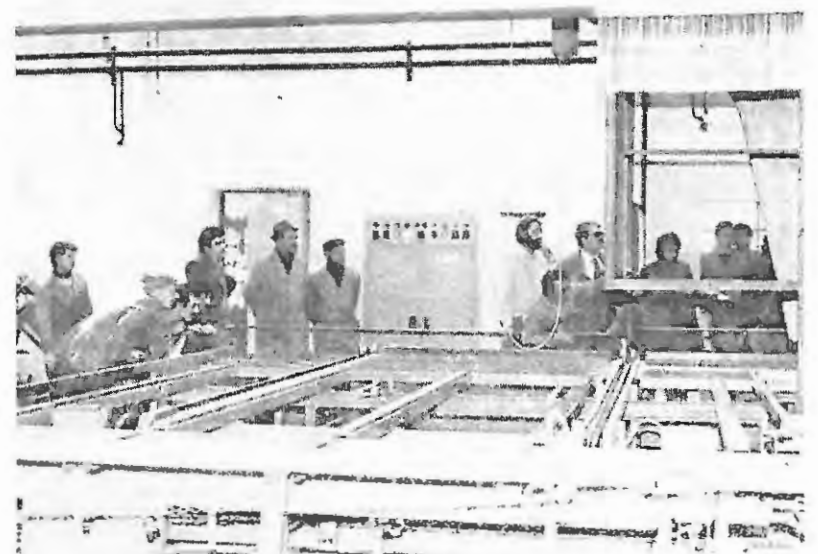
teženj, da bi v okviru višine osebnih dohodkov oziroma absolutnih odnosov med zahtevnostmi del ocenjevali, ali je spremenjena metoda vrednotenja zahtevnosti dela primerna in uporabna.

Zavedati se moramo, da metoda, s katero vrednotimo zahtevnost dela, ne prikazuje absolutnih odnosov med zahtevnostmi del, temveč samo ugotavlja, da je neko zelo zahtevnejše od drugega. V razpravi, katere namen je bil, obravnavati spremembe kriterijev v metodi vrednotenja zahtevnosti dela in njihovega vpliva na razvrščanje del oziroma nalog po zahtevnosti, sta bili najbolj pogosti dve pripombi: povečati vpliv »kriterija telesni napor« in prilagoditi kriterij »vplivi okolice« Brestovim delovnim razmeram.

Velika ovira pri prehodu na enotno metodo vrednotenja zahtevnosti dela pa je — kot pri vsakem spreminjanju metode — rušenje starih relativnih odnosov med zahtevnostjo posameznih del oziroma nalog in s tem prerazporeditev sredstev za OD. Tako bi se ob isti masi sredstev za osebne dohodke s prehodom na novo vrednotenje vrednosti nekaterih del povečala in približno enakemu številu del tudi zmanjšala, kar pomeni višji oziroma nižji osebni dohodek.

O vseh pomembnih vprašanjih, ki so se pojavila med javno razpravo, bo razpravljala konferenca sindikata, ki je bila pobudnik za spremembo samoupravnega sporazuma.

M. Petan

V pričakovanju prve ognjeodporne plošče

Lesarstvo in usmerjeno izobraževanje

Izvršilni odbor izobraževalne skupnosti lesarstva SR Slovenije je 20. marca obravnaval spreminjevalne predloge h gradivu iz javne razprave o usmerjenem izobraževanju v šolskem letu 1980/81. Do tega dne so se zbrali zahtevki za odpiranje dislociranih lesarskih oddelkov v Ljutomeru, Slovenj Gradcu, Sevnici, Kočevju, Kamniku, Ilirski Bistrici in v Postojni. Medobčinski svet SZDL Ljubljana pa je predlagal preselitev tehniške šole za lesarstvo v Cerknico.

Večina teh zahtevkov se nanaša na en oddelek in kaže na trenutne potrebe po kadrih v omenjenih območjih. Zato prav gotovo vsi predlogi niso sprejemljivi. Vsekakor pa je iz njih videti, da dosedanja razporeditev lesarskih šol porabnikom ne ustreza povsem. Lesarske delovne organizacije pa so razporejene po vsej Sloveniji dokaj enakomerno.

Brest je že v pripravi na prehod v usmerjeno izobraževanje ocenjeval svoj položaj in oblikoval svoja stališča do programov usmerjenega izobraževanja, pa tudi do mreže šol. Prišli smo do zaključka, da si svoje lastne šole najbrž ne moremo privoščiti, vsaj ne po dva oddelka letno, kar je minimum za organizacijo vzgojnoizobraževalnega dela, v katerem bosta zagotovljeni kvaliteta in racionalizacija dela. Zato je razumljivo, da smo podprli predlog za ustanovitev lesarskih oddelkov v Postojni ter računali na podporo Javorja iz Pivke in Lesonita iz Ilirske Bistrice. Temu centru bi se lahko priključili še učenci iz Logatca.

Člani izvršilnega odbora so vse vloge zavrnil s pojasnilom, da so kapacitete v sedanjih centrih dovolj velike, da bodo lahko vključile vse učence, ki si bodo izbrali lesarsko usmeritev.

Kapacitete v šolskem letu 1980/81 pa so naslednje:
Lesarska srednja šola Maribor 300 mladine 60 odraslih
Lesarska srednja šola Nova Gorica 120 mladine 35 odraslih
Lesarska srednja šola Škofja Loka 290 mladine 35 odraslih
Lesarska srednja šola Ljubljana 140 mladine 55 odraslih
SKUPAJ: 850 mladine 185 odraslih

V letošnjem šolskem letu ima Brest na tehniški šoli v Ljubljani 19 učencev, v Škofji Loki pa 21. To število še zdaleč ne zadošča Brestovim potrebam, saj imamo samo za letošnje leto ugotovljene potrebe po 47 učencih.

Kakorkoli že, zadeva še ni končana, saj je rok za javno razpravo 25. marec, usklajevanje pa bo do 16. aprila, ko bo skupščina izobraževalne skupnosti sprejela dokončni predlog.

Kaj lahko rečemo k temu? Očitno je, da interesi za center usmerjenega izobraževanja v tej regiji še niso usklajeni in da opažamo različne poti in stranpoti tudi na področju usmerjenega izobraževanja.

F. Turšič

PRIHODNJIČ:

Pred izidom prihodnje številke našega glasila bodo že znani poglavitni podatki o našem gospodarjenju v prvih treh letošnjih mesecih. Da bi se izognili običajnemu poročanju in zgolj suhim številkam, bomo organizirali nekakšno »okroglo mizo o letošnjem gospodarjenju«. Ob podatkih bomo poskusili razkriti tudi problematiko s posameznimi področji našega poslovanja.

BREST IN NJEGOVE RAZVOJNE POTI

(Nadaljevanje s 1. strani)
če naj sledimo zahtevam domačega in tujega trga. Tudi usmerjeno izobraževanje v lesarstvu teži v to smer.

— Bo torej zaradi sprostitve delovne sile ob modernizaciji proizvodnje in naravnega prirastka nastal v naši občini višek delovne sile?

Če razmišljamo o tem, se ne bi smeli zadovoljiti s poenostavljenimi bilancami delovne sile, ampak je to področje, ki bi ga bilo treba poglobljeno proučiti. Potreben bi bil temeljit pregled zaposlovanja po letih, srednjeročno oceniti demografska gibanja in jim ustrezno prilagoditi gospodarski razvoj. Šele ob taki analizi bi lahko predvidevali rasti števila zaposlenih.

— Bo Brest tudi v prihodnje težil v prestrukturiranje proizvodnje z novimi naložbami?

Tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju nameravamo nadaljevati tako zastavljeno razvojno pot. V načrtu imamo odpiranje novih kapacitet na Iverki s proizvodnjo lesno-cement-

nih ali pa morda tankih ivernih plošč. Razmišljamo tudi o možnostih za finaliziranje mineralnih plošč in za proizvodnjo strojev in naprav za lesno industrijo. Seveda nas pred dokončnimi odločitvami čaka še mnogo strokovnega dela.

— Za konec še vprašanje: kakšne so torej perspektive naše lesne industrije?

Nove možnosti za njen razvoj odpira zakon o združenem delu. Lesna industrija lahko v povezavi z drugimi dejavnostmi, ki niso ali ne morejo biti izvozne, ustvari večji devizni prihodek in s tem dolgoročno razrešuje devizno bilanco. Slovenija namreč nima dovolj surovin in je njena industrija nujno odvisna od uvoza.

Zato ima lesna industrija, ki zvečine temelji na domačih surovinah, nedvomno lepo razvojno perspektivo. Te prednosti bo treba ostalemu gospodarstvu še prikazati. Prikazati zato, da bo celotno gospodarstvo podprlo njen in s tem tudi naš skupni razvoj.

Razgovor priredil B. Levec

Kmalu na našem trgu — jedilnica BREDA (iz TOZD Pohištvu)

Razvojno delo na BRESTU

K dosedanjemu razvoju Bresta je nedvomno prispeval svoj delež tudi razvojni oddelček. Ta služba je bila v posameznih obdobjih različno organizirana, vendar nikoli številna. Kljub temu je sodelovala pri vseh zahtevnejših naložbenih in rekonstrukcijskih delih, ki so bila opravljena na Brestu. Sodelovala je pri razvoju posameznih projektov od idej, lokacij, izdelave tehnično-tehnološke dokumentacije, izdelovanja in sodelovanja pri glavnih projektih, razpisih, sklepanju pogodb, izbiri opreme, montaži, prevzemnih delih, obračunih, poizkusnem obratovanju do začetka proizvodnje in pridobitve uporabnih dovoljenj. Vsekakor so bile ob takšnem delu pridobljene tudi velike praktične izkušnje.

V tem trenutku je razvojni oddelček v kadrovskem pogledu dokaj skromen. Trenutno tudi ni nobenih možnosti za nove naložbe. Vendar so pred nami nekateri zelo zajetni načrti, ki naj bi jih izpeljali v prihodnjem srednjeročnem planskem obdobju. Zato je dela dovolj tudi sedaj, predvsem za poglobljeno in kvalitetno pripravo ustreznih rešitev pri predvidenih razvojnih ciljih.

Razvojne naloge, na katere bomo osredotočili svojo dejavnost letos, se nanašajo:

- na energetsko oskrbo temeljnih organizacij,
- tehnologijo finalne in primarne predelave lesa,
- razvoj strojev in opreme za lesno industrijo,
- izgradnjo skladiščno-prodajnih objektov.

V tovarni pohištva Jelka je bila izgradnja nove energetske postaje že večkrat odložena. Ta naložba je ostala med prvenstvenimi nalogami tudi v prihodnjem načrtu. Letos bo potrebno že izdelane projekte ponovno obdelati predvsem z vidika trenutnih in perspektivnih razmer pri oskrbi z energijskimi viri.

Tudi za prihodnji razvoj temeljnih organizacij Žagalnica in Gaber je temeljni pogoj zgraditev ustrezne energetske postaje. V prihodnje bo potrebna predvsem večja količina toplotne energije. K modernizaciji pa nas zavezujejo tudi ustrezni predpisi s tega področja. Kar zadeva zamisel o centralnem sušenju in decimiranju lesa za potrebe celotnega Bresta ob neposredni bližini mehaniziranega skladišča z lupilnimi napravami za hlodovino, bo pri uresničitvi osnovno vprašanje racionalna izraba vseh vrst lesnih ostankov. Ker je tudi ta naloga med najosnovnejšimi, bo potrebno letos izdelati investicijski elaborat.

Lotili se bomo tudi študije o možnih prihrankih energije v TOZD Pohištvo v Cerknici z vidika, koliko bi vrednostno lahko prihranili in koliko bi morali investirati za neposredni prihranek. Na področju tehnološkega razvoja že vrsto let načr-

tujemo modernizacijo sušenja in decimiranja lesa. Danes se srečujejo naše pohištvene tovarne z vprašanjem kvalitete sušenja v sedanjih sušilnicah, pa tudi z vprašanjem zadostnih kapacitet. Ne smemo pa ob tem pozabiti tudi na stroške sušenja po enoti lesa. Iz teh vidikov je potrebno obdelati vprašanje centralnih sušilnic in decimirnice pri Žagalnici in Starem trgu in izdelati dokončen tehnološki načrt.

Zelo odgovorna razvojna naloga je tudi za našo temeljno organizacijo MASIVA v Martinjaku. Že začeta dela pri pripravi nove lokacije bo potrebno nadaljevati do pridobitve lokacijske dokumentacije. Hkrati bomo izdelali variantni predlog tehnološke modernizacije na sedanjem prostoru. Zelo pomembna pri tem delu bo prihodnja programska usmeritev masive. Pri tem bo morala vsekakor sodelovati tudi prodaja oziroma bo to skupna odločitev.

Na področju razvoja lesnih tvoriv bo potrebno letos izdelati investicijski elaborat za tanke iverne plošče kot variantni predlog. Tržno neobdelan pa ostaja program lesno cementnih plošč.

Za razliko od omenjenih nalog, ki se nanašajo na sedanje proizvodne kapacitete, smo se odločili, da se letos neposredno lotimo razvojnega dela na področju strojev in opreme za lesno industrijo. Ta zamisel je stara že nekaj let, ko je bila na ravni sestavljene organizacije napravljena globalna razdelitev programov strojne proizvodnje za lesno industrijo. Izdelali bomo nekaj prototipov tovrstne opreme. Naloga je vsekakor zahtevna in odgovorna. Predstavlja pa prizadevanja za prestrukturiranje osnovne lesne proizvodnje.

Pomembne in neodložljive razvojne naloge so tudi izgradnja oziroma pridobitev ustreznih skladiščnih in prodajnih prostorov za prodajo našega pohištva. Letos bomo pripravili ustrezno tehnično dokumentacijo za pridobitev in odkup ustrežne površine za enega izmed takih skladiščnih prostorov.

Iz vsega povedanega je videti, da smo si na razvojnem področju zastavili jasne in zahtevne naloge. Zahtevne predvsem zato, ker bo potrebno več poglobljenega dela, če želimo priti do najboljših rešitev. Čas zahteva, da moramo pri načrtovanju prihodnjega razvoja gledati na vsak DINAR, ki ga lahko prihranimo, hkrati pa zagotovimo ustrezno kvaliteto rešitve. To pa lahko dosežemo tudi s kvalitetno tehnično in tehnološko osnovno pripravo. Vsekakor pa si bo v prihodnje treba prizadevati tudi za kadrovske izpolnitve razvojne službe.

D. Mazij

ŽELJE SO ENO, RESNIČNOST PA ...

Najbrž vsi vemo, kako dolga in zapletena je pot od prve zamisli do končnega izdelka... Isto velja tudi za naše glasilo. Sicer pa ne nameravamo opisati celotne te poti; morda tokrat le začetek in konec.

Uredniški odbor si zamisli vsebinsko podobo vsake prihodnje številke. Žal pa zaradi pomanjkanja časa, nerazumevanja in včasih tudi neodgovornosti tistih, ki bi jo morali soustvariti, pride med bralce povsem drugačna od zamišljene.

Denimo: v tej številki smo med drugim želeli objaviti tudi zapise o prvih začetkih poskusnega obratovanja na novi Mineralki, o letošnjem Brestovem proizvodnem programu, o letošnji prodaji, o načrtih letošnje reklame in propagande o težavah s transportom, o težavah z nabavo in oskrbo, o varčevanju z energijo in surovinami...

Lahko bi torej bila ta številka vsebinsko kar bogata, mar ne? Vendar pa, želje so eno, resničnost pa...

Naša MINERALKA v začetku poskusnega obratovanja

Izobraževanje delavcev za Mineralko

Nova tovarna mineralnih plošč že pričinja s prvimi oblikami poskusnega obratovanja. Delavci, ki bodo v njej delali, delno z njo že upravljajo ali pa opravljajo tehnološke poizkuse. Da bi bili za to sposobni, smo sklenili, da se morajo najprej spoznati z novo tehnologijo. Zato smo organizirali za vse, ki bodo delali v proizvodnji ali pri vzdrževanju, dvajseturni obvezni tečaj o vseh stvareh, ki zadevajo tehnologijo.

Znano je, da smo za tehnološki postopek oziroma za vse, kar je s tem v zvezi, odgovorni sami. Nikogar ne bo, ki bi ga lahko povprašali za nasvet in ki bi nam odstranjeval napake. Zato je ne samo potrebno, temveč življenjsko nujno, da vsi delavci tehnološki proces popolnoma obvladamo.

Tečaj je obsegal naslednje teme:

1. Spoznavanje lastnosti in tipov plošč ter razlike med njimi.
2. Tehnične lastnosti plošč v povezavi s sestavinami.
3. Surovine.

4. Pretok materiala skozi proizvodnjo s kapacitetami celotne linije.

5. Spoznavanje vsakega posameznega stroja s kapacitetami.

6. Pnevmatiski transport.

7. Voda, topla voda in stisnjeni zrak.

8. Krogotok kemikalij (tekočih veziv).

9. Krogotok odpadne vode.

10. Električna — funkcija posameznih elementov v regulaciji pretokov, hitrosti in podobno.

11. Kritična mesta v proizvodnji in ukrepi ob različnih spremembah in nepravilnostih.

12. Skladiščenje surovin in končnih izdelkov.

Po končanem tečaju smo opravili preizkus znanja. Ugotovili smo, da so delavci snov dobro obvladali. Pravzaprav smo že med samim tečajem opazili, da je med njimi vzbudila veliko zanimanja.

Večina tečajnikov meni, da je bil tečaj nujno potreben, vsi delavci na Mineralki pa mislimo, da bo proizvodnja v novi tovarni tudi z njegovo pomočjo uspešno tekla.

J. Urbas

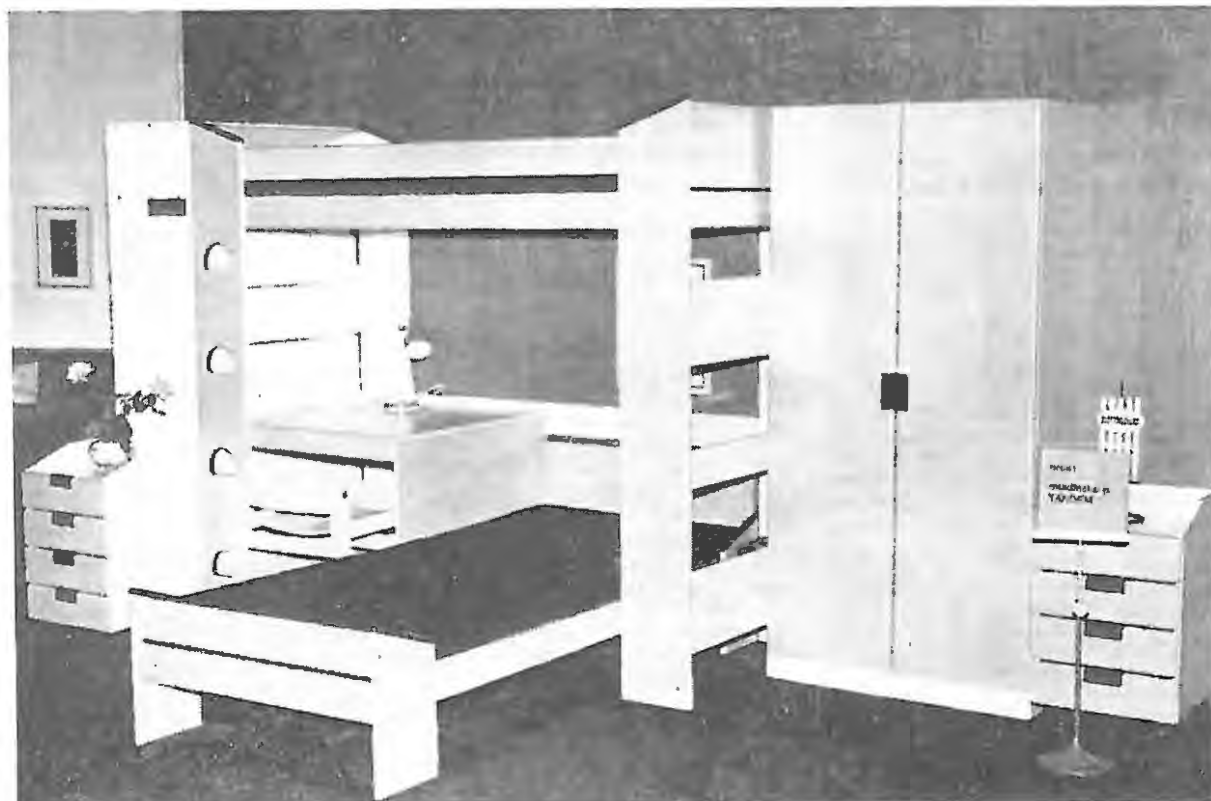
MANJ SREDSTEV ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO

Tudi pri sredstvih stanovanjskega prispevka je lani prišlo do potrošnje, za katero ni bilo dovolj virov. Zaradi neusklajenosti z obsegom sredstev na področju vezave družbeno pravnih oseb pri stanovanjski banki za pridobitev stanovanjskega posojila je bilo potrebno ponovno uvesti čakalno dobo. Šestmesečna čakalna doba je bila sprejeta v začetku marca na zboru Stanovanjsko-komunalne banke Ljubljana. Odstotek posojila na vezana sredstva pa je ostal nespremenjen — v višini 200 odstotkov.

Ta sprememba pogojev privzavi sredstev stanovanjskega prispevka bo vplivala tudi na zmanjšani obseg sredstev na Brestu. Vezana sredstva pri ban-

ki do konca februarja so nam na voljo takoj, medtem ko se nam kasnejša vezava sredstev sprošča šele v zadnjem trimesečju. Glede na sprejeta stališča koordinacijskega sveta za stanovanjske zadeve in politiko usmerjanja sredstev v preteklih dveh letih bi predvidena letošnja dinamika sredstev še približno ustrezala zasebni in družbeni stanovanjski graditvi v letu 1980 in začetku leta 1981. Vsekakor pa pomeni ta sprememba v naslednjih letih zmanjšanje sredstev oziroma časovni pomik za polovico leta. Temu ustrezno se moramo v prihodnje prilagoditi pri načrtovanju stanovanjske gradnje in pri reševanju stanovanjskih vprašanj.

T. Zigmund

TANDEM — oprema za otroško sobo. Pričakujemo dobro prodajo.

NOVICE IZ KRAJEVNIH IN SAMOUPRAVNIH SKUPNOSTI

Ko beseda sem in tja nanese na naše glasilo, je dokaj pogosto mnenje, naj bi objavljali več novic o dogajanjih v krajevnih in v samoupravnih interesnih skupnostih.

Tega se uredniški odbor zaveda; to je zapisano tudi v vsebinski zasnovi glasila. Ves čas izhajanja je tudi prinašal in še prinaša takšne novice; ko se je samoupravljanje pred delegatskega sistema razraslo v vse pore našega življenja, smo lep čas izdajali tudi prilogo OBZORNIK ZA OBCANE.

Pred časom je to funkcijo prevzel CERKNIŠKI ŽAROMET pri Dnevniku, na Brestu pa poskušamo vsaj del vrzeli v delegatskem obveščanju zapolniti z Informatorjem, v katerem želimo takšno obliko obveščanja v prihodnje še obogatiti.

Seveda tudi OBZORNIK ne bo ostal zaprt za tovarniškimi zidovi, kjer delavci preživijo samo del svojega časa. Tudi v prihodnje bo pisal o vseh pomembnejših dogajanjih v občini. Seveda pa vsega delegatskega obveščanja ne more prevzeti na svoje rame; je konec koncev le glasilo delovne organizacije in mora zato paziti na ustrezno razmerje med novicami iz delovnega kolektiva oziroma panoge in med onimi iz širšega družbenega okolja.

Smo dovolj obveščeni?

NEKAJ BEŽNIH RAZGOVOROV O OBVEŠČANJU OB 150. ŠTEVILKI NAŠEGA GLASILA

Odločili smo se, da naš mali jubilej — izid 150. številke, obeležimo delavno: z nekaj razgovori o učinkovitosti obveščanja v naši delovni organizaciji.

In ne slučajno. Vse pogostejše slišimo in beremo o pomenu obveščanja v našem samoupravnem sistemu, o njegovi nepogrešljivi vlogi pri pravilnem in odgovornem samoupravnem odločanju. Žal so vse te besede prepogosto preveč splošne in načelne, saj se v neposrednem življenju oziroma kot pravimo, v praksi, še marsikje zatika.

Zato je bila tema naših razgovorov, kako je s temi zadevami v naši delovni organizaciji.

Našim sogovornikom smo zastavili naslednja vprašanja:

— Ali so delavci dovolj obveščeni o rezultatih poslovanja in o pomembnejših gospodarskih in drugih dogajanjih v podjetju. Žal so vse te besede prepogosto preveč splošne in načelne, saj se v neposrednem življenju oziroma kot pravimo, v praksi, še marsikje zatika.

— Kaj storiti, da bi bilo obveščanje še bolj temeljito in celovito?

— Kaj sodiš o Brestovem obzorniku in kaj bi se dalo v njem še izboljšati?

Seveda teh nekaj mnenj ne more ustvariti celovitejše ocene o našem obveščanju. Nedvomno pa dajejo nekaj pobud, ki bi jih veljalo upoštevati pri neposrednem delu.

ZDRAVKO ZABUKOVEC — pravnik v skupnih dejavnostih

Menim, da večina zaposlenih ni dovolj obveščena o rezultatih poslovanja v delovni oziroma temeljni organizaciji. Stanje je boljše, kar zadeva splošne informacije. Rad bi poudaril, da je možnost za pridobitev podatkov dovolj. Verjetno je zaga-ta v tem, da nas sodobno življenje dobesedno oblega z gorovji podatkov. Poleg tistih iz temeljne in delovne organizacije še oni iz krajevne skupnosti, občine in republike. Tako bi moral biti povprečno delaven delegat oziroma delavec, ki družbeno-politično deluje, pravi požiralec podatkov. Ker vsega ne zmorimo, pogosto odklanjamo tudi tisto, kar bi bilo nujno. Vsi-ljuje se torej ugotovitev, da smo neobveščeni zaradi preobilice informacij.

Za pravilno odločanje potrebujemo dokaj popolne in pogosto tudi podrobne informacije. Večkrat tudi še dodatno znanje, pojasnila, prepričevanje. Tako pridemo v začaran krog, iz katerega vidim le en izhod: stalno aktivnost s povečevanjem znanja. Kljub temu vseh zadev ne bomo nikdar vsi obvladali. Preostane nam torej še, da včasih zaupamo drugim, ki so se mor-da v zadevo bolj poglobili.

Kar zadeva Obzornik, menim, da je dokaj ustrezna oblika splošnega obveščanja. Za tiste, ki ga redno spremljamo, utegne biti tu in tam nekoliko ponovljen, enoličen. Toda tega gotovo ni kriv uredniški odbor, temveč »zgodovina« poslovanja, ki se iz leta v leto ponavlja. Nekateri menijo, da bi moral Obzornik objavljati tudi več lažjih zadev. Sam sem proti preobsežnemu objavljanju čvekarij, čeprav so lahko in prijetno branje. Prej bi bilo potrebno ocenjevati nekatere pojave s komentarjem, v katerem bi se pisec opredelil za ali proti kakšnemu pojavu, ki

se preveč ali premalo razrašča. Žal pa piscev takih člankov ni. Ne glede na to menim, da je naš Obzornik dobro glasilo.

MIRO KOČEVAR — referent prodaje v TOZD PRODAJA

Obveščanje o rezultatih poslovanja in pomembnejših gospodarskih dogajanjih v podjetju je pri nas dobro in delavci zato imajo možnost, da o vseh dogajanjih odločajo na samoupravni

ravni. Kljub temu pa bi morali odpraviti nekatere slabosti. Predvsem bi moralo biti gradivo za posamezne sestanke poslano pravočasno, ne pa zadnji trenutek. Delavci morajo imeti dovolj časa, da posamezno gradivo temeljito preučijo, se lahko pravilno odločajo ali pa dajo pripombe o tistem, za kar menijo da ni v skladu z našimi samoupravnimi odnosi.

Poleg tega še ni zaživel delegatski sistem, saj bi morali delegati o vseh važnih odločitvah vnaprej razpravljati z delovnimi skupinami, katere zastopajo, prav tako pa bi morali delavcem posredovati povratne informacije. Pogosto pa delegati zastopajo osebna stališča, ne pa stališča delovnih skupin. Zaradi tega se večkrat ustvarja mnenje posameznih skupin ali posameznikov: »saj se ne splošča dajati pripomb, ko pa potem sklenejo tako kot njim odgovarja.«

Zato bi morali v okviru delovne organizacije pred važnimi odločitvami organizirati z vsemi delegati razgovor, na katerem naj bi se izkristalizirala mnenja in stališča. Ravno tako pa bi morali posamezni delegati organizirati sestanke z delovnimi skupinami, katere zastopajo in potem tudi zastopati stališča svoje skupine.

Glasilo naše delovne organizacije izčrpno poroča o vseh dogajanjih v okviru delovne organizacije, o dogajanjih v okviru krajevnih skupnosti in občine pa skoraj ni poročil. Mislim, da bi morali v našem glasilu več poročati tudi o dogajanjih izven naše organizacije, saj tudi to sodi v naše življenjsko okolje.

TONE MAHNE — vodja proizvodnje v. d. v TOZD MASIVA

Vsekakor si prizadevamo, da bi bil vsak delavec dobro obveščen, vendar nam to vedno ne uspe; posebno takrat ne, kadar je gradivo obširno in ga je treba temeljito preštudirati. Zlasti se naša »nemoč« pozna pri zahtevnih, strokovno napisanih gradivih. So namreč področja, ki so za nas zelo pomembna — na primer prodaja izdelkov in s tem v zvezi finančno stanje temeljne organizacije, pa jih delavec v glavnem ne pozna in ne razume. Možnosti — biti obveščen so različno izkoriščene. Ko gre za informacije, pomembne za posameznika, jih le-ta zna poiskati, če pa gre za obveščanje širšega kroga, pa se posamezniki še vedno premalo zanimajo.

Vse obširnejša gradiva je potrebno čim bolj skrajšati, čeprav to ni vedno mogoče; v zapisnike in ostala občila pa vnesti res najpomembnejše.

Brestov obzornik redno prebiram od začetka njegovega izhajanja. Mislim, da je kvaliteto pripravljen oziroma sestavljen.

Vendar pa bi pri tem moral sodelovati širši krog delavcev iz neposredne proizvodnje. V njem pogrešam razgovore z delavci, članke, ki bi jih oni sami napisali, različne predloge, želje in podobno — nekako več domačnosti. Premalo je v njem pisanega tudi o dogodkih v krajevnih skupnostih in v okolici.

JOŽE HRIBLIJAN — skladiščnik surovin v TOZD IVERKA

V naši temeljni organizaciji poteka obveščanje predvsem v pisni obliki prek oglasnih desk. Seveda pa je učinkovitost takšnega obveščanja močno odvisna od zanimanja delavcev. Če bi se delavci za posamezna dogajanja

Ker so informacije, ki prihajajo na strani glasila, dovolj solidne, se ti le malokdaj utrne misel, da je te stvari mogoče izboljšati. Prav to je moja ocena Brestovega obzornika.

Obveščanje o gospodarjenju je v našem glasilu na visoki ravni, nekoliko pa »šepa« pri informacijah o delu družbeno-političnih organizacij, če pri tem izvzamemo sindikat. Že precej časa nisem zasledil zapisa o delu mladine, pa tudi o delu delegacij ni bilo dosti zapisanega. Vzrok temu je premajhna prizadevnost, da bi iz teh vrst obveščali, ne pa — kot bi lahko nekdo napačno sklepal — nedelavnost teh organizacij. Omenil bi tudi naš Informator kot dopolnilni del sistema obveščanja in ki ga v te namene prav tako slabo izkoriščamo.

Sam pogrešam takšne članke, ki bi dajali ustvarjalno spodbudo k prizadevanjem za določene cilje, ne pa da samo ugotavljajo dejstva, poti k odpravljanju napak pa ne nakažejo.

150 ŠTEVILK NAŠEGA GLASILA

150 števil našega glasila pomeni: 375.000 izvodov, okrog 7.000 člankov, okrog 9.000 tipkanih strani gradiva, okrog 3.000 fotografskih posnetkov, okrog 500 sodelavcev, bogve koliko ur dela med delovnim časom in izven njega... Za temi suhoparnimi številkami pa se skrivajo tudi trmasta volja in prizadevanja vseh tistih, ki so te številke oblikovali v dobrih trinajstih letih izhajanja našega glasila.

Da, niti en mesec Brestovček, kot mu pravimo, ni zamudil na svoji poti med Brestovce. In še nekaj, kar velja s posebnim zadovoljstvom poudariti: celotno delo za OBZORNIK je ljubiteljsko, saj prispevkov ne honoriramo; raste iz resnične zavesti, kako sta pravica in dolžnost vsakega delavca, da obvešča iz svojega delovnega okolja.

Žal ta zavest še ni prisotna pri vseh, tudi pri nekaterih tistih ne, kjer bi posebej morala biti; pa o tem kdaj drugič.

Sicer pa pustimo takšne in podobne priložnostne besede. Naj govori OBZORNIK sam, takšen, kot ga sooblikujemo vsi skupaj. Upajmo, da tudi v prihodnje to ne bodo le pusti in dolgočasni listi papirja, ampak, da bo iz njih vel živahni utrip našega življenja in prizadevanj.

Ob tej priložnosti pa še iskrena zahvala vsem našim bolj ali manj zvestim sodelavcem!

dovolj zanimali, bi nam ta sistem popolnoma zadoščal. Iz izkušenj pa vemo, da delavci vseh možnosti, da so obveščeni ne izrabijo dovolj. Vzrok za to so verjetno preobširna gradiva, ki delavca odvrtaajo. Gradivo bi moralo biti pisano čim bolj preprosto in razumljivo. Čutiti je, da se delavci bolj zanimajo za vprašanja o proizvodnji in produktivnosti naše temeljne organizacije kot pa za dogajanja s širšega področja.

O Brestovem obzorniku sodim, da je dovolj dober časopis, v katerem vsak najde zanimivo snov za branje. Ker ga že dolgo časa spremljam in berem, vidim, da so teme v njem vedno bolj izbrane, poučne in zanimive.

MITJA STROCHSACK — VODJA ANALITIKOV V TOZD POHIŠTVO

Zelo težko je ocenjevati glasilo, ki ga prebiraš že nekaj let sleherni mesec in je sestavni del življenja in dela Brestovega delavca, pa tudi drugih občanov.

Sicer pa naj bi bilo glasilo še naprej namenjeno delavcem, povratne informacije pa bi morali vanj prispevati tudi delavci sami.

IGOR GORNIK — planer proizvodnje v TOZD GABER

Obveščanje je področje, na katerem bo treba delati, se učiti... Svojo samoupravno vlogo, ki je lahko izredno pomembna, boš lahko uresničil le, če boš dobro in pravočasno obveščen. Pri nas je tako: če informacijo želiš, jo boš tudi dobil. Marsikdaj pa zahteva to preveč lastnega zanimanja in truda. Delavec, ki se v osmih urah izčrpa ob stroju, bo težko tekal za podatki, jih prebiral, razvrščal, vrednotil. Vse organe upravljanja pa bi opozoril, naj ne odločajo o nečem, o čemer niso bili pravočasno in dovolj dobro obveščeni.

Delavci — delegati ali delavci v organih upravljanja lahko de-

(Konec na 5. strani)

Smo dovolj obveščeni?

(Nadaljevanje s 4. strani)

lujejo le, če so sami dovolj zavzeti. Ko jih volimo, gledamo predvsem na to, ali so dobri delavci. To je seveda v redu; ni pa prav, da prepogosto pozabimo, ali ima ta dobri delavec tudi interes odločiti v prid svoji samoupravni skupini, ki mu zaupa.

Če pogledamo, kako smo sprejemali zaključni račun za leto 1979 in plan za leto 1980, ugotovimo, da so dobili delavci kopico podatkov. Pripravljeni so bile primerjave z letom prej, s planom, zajeta je bila prodaja, proizvodnja, gibanje sredstev za osebne dohodke... V teh poročilih najdemo vse tiste podatke, ki so nujni za odločanje, za oblikovanje razvojnih in gospodarskih načrtov. Po svoje pa govorijo tudi o šibkih straneh poslovanja. Vsi delavci smo te dokumente sprejeli. Vendar pa vsi pravih vzgibov za takšno odločitev le nismo čutili. Morda bi morali več vedeti o dohodkovnih odnosih, o pridobivanju skupnega prihodka.

Brestov obzornik je dober tovarniški časopis. Za tistega, ki ga prebere, je tudi dober vir informacij o poslovanju in drugih zadevah v temeljnih in delovni organizaciji.

Ker smo v času stabilizacije, uredništvu Brestovega obzornika predlagam, da bi glasilo tiskali na nekoliko slabšem papirju.

JADRANKA JANEŠ — administratorka v TOZD JELKA Begunje

Delavci smo dovolj obveščeni o rezultatih poslovanja in pomembnejših dogajanjih v podjetju, tako da lahko samoupravno odločamo. Mislim pa, da obveščenosti ne izrabljamo dovolj, saj se za neki akt, sporazum... zanimamo le takrat, kadar gre za osebne pravice in šele takrat ugotavljamo, kakšne pomanjkljivosti so v njih. Ko pa jih sprejemamo, sem prepričana, da marsikdo ne ve, zakaj je dvignil roko.

Za boljše obveščanje...

USTANOVLJEN AKTIV NOVINARJEV V ZDRUŽENEM DELU NOTRANJSKE REGIJE

Obveščanju v združenem delu dajemo iz dneva v dan vse večji pomen — zlasti po sprejemu nove ustave, zakona o združenem delu in različnih dokumentov družbeno političnih organizacij. Prav v zadnjem času se postopoma spreminjata tudi miselnost in zavest o pomenu najrazličnejših oblik samoupravnega obveščanja, pri čemer imajo glasila delovnih organizacij še posebej izrazito mesto.

Znan je podatek, da samo v Sloveniji izhaja okrog 600 tiskanih glasil delovnih organizacij s približno 800.000 izvodov enesčevke. Nekatere analize so pokazale, da precej delavcev od vsega časopisja prebira le »svoje« glasilo. Vse to nedvomno kaže, kako imajo ta glasila veliko informativno moč, zato nam ne sme in ne more biti vseeno, kako to svoje poslanstvo tudi v resnici opravljajo.

Tega se zaveda tudi društvo novinarjev Slovenije, saj ima v okviru svojega delovanja organizirano posebno sekcijo organizatorjev obveščanja, novinarjev in urednikov glasil v združenem delu. Le-ta ima po posameznih regijah svoje aktivne; aktiv za notranjsko regijo je bil (med zadnjimi) ustanovljen ob koncu preteklega leta.

Tudi kar zadeva obveščanje, ima notranjska regija poseben položaj. Ta regija se je namreč doslej pokazala predvsem kot družbenopolitična tvorba, ki jo bolj malo vežejo skupni gospodarski razvojni cilji. Tudi na drugih področjih se njene tri občine navezujejo na različne skupnosti in različna območja, kar velja tudi za obveščanje v republiškem prostoru: Cerknica se navezuje na ljubljansko (Dnev-

Po pravici povem, da Brestovega obzornika ne preberem v celoti, ker ga prebiram zvečine med malico, popoldne pa mi prosti čas vzameta učenje in delovanje v dramski sekciji na Raketu. Opažam pa, da je v njem premalo zapisanega o delu družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih družbenih organizacij. Res je, da imamo delegate, ki naj bi skrbeli tudi za obveščanje, pa vseeno mislim, naj bi bilo nekaj o tem napisanega tudi v Obzorniku.

MAJDA ŠEGA — končna kontrola gotovih izdelkov v TOZD TA-PETNIŠTVO

Lahko rečem, da smo v naši temeljni organizaciji dovolj obveščeni o rezultatih poslovanja ter o drugih gospodarskih in družbenopolitičnih dogajanjih. Večkrat pa vseh možnosti ne znamo izkoristiti ob pravem času. Premalo se zanimamo za posamezna dogajanja predvsem na začetku različnih obravnav. Pogosto kljub temu, da je informativno gradivo pravočasno na voljo in dostopno vsem, obravnavi zaživi šele na koncu, ko bi morale biti odločitve že znane. Posledica tega so hitre odločitve, ki pa niso vedno najboljše.

Informativno gradivo bi moralo biti napisano čimbolj razumljivo, biti bi moralo kratko in dostopno vsakemu delavcu. Pokazalo se je, da je v naši temeljni organizaciji učinkovitejša živa beseda kot pa pisana gradiva. Zato mislim, da bi kazalo vpeljati tudi kratka obvestila prek zvočnikov v proizvodnih prostorih ali v jedilnici.

O Brestovem obzorniku, ki je ena izmed oblik obveščanja, pa lahko rečem vse najboljše, saj prinaša zelo raznolike informacije o dogajanjih v delovni organizaciji in občini, pa tudi o dogajanjih v celotni lesni industriji.

nik), Postojna in Ilirska Bistrica pa na obalno-kraško območje (Primorske novice). Zato je za vsebinsko delovanje aktiva bolj malo stičnih točk, skupnih vprašanj in trdnih osnov.

Tudi obveščanje v združenem delu je na tem območju slabše organizirano in se mu posveča premalo pozornosti; izjema je le nekaj večjih delovnih organizacij. Zato je malokje izdelan celovitejši sistem obveščanja. Po nepopolnih podatkih izhaja na tem območju 8 stalnih tiskanih glasil (Postojna 5 Cerknica 3) in 13 stalnih, zvečine ciklostiranih »Informatorjev«.

Položaj organizatorjev obveščanja je na tem območju povsem neopredeljen. Delavci, ki se ukvarjajo z obveščanjem, opravljajo tudi druga dela in naloge in posvečajo obveščanju le del svojega delovnega časa.

Kljub nizananim slabostim (ali pa prav zaradi njih) bo imel aktiv dovolj vsebine za svoje delo. Ob sodelovanju sindikata bo moral organizirati skupne akcije za idejno politično in strokovno usposabljanje organizatorjev obveščanja, za opredelitev njihovega položaja in za zagotavljanje celovitega, pravočasnega in organiziranega samoupravnega obveščanja. B. Levec

Proslava dneva žena v naši največji temeljni organizaciji (TOZD Pohoštvo)

Spet nismo bili enotni

LETOŠNJI DAN ŽENA V NAŠI OBČINI

Veliko slabih spominov na pretekla leta je bilo obujenih na sejah sindikalnih vodstev v osnovnih organizacijah, ko so pripravljali programe za praznovanje letošnjega mednarodnega dneva žena.

Če pogledamo dosedanje izkušnje, ni težko ugotoviti, da je bila vsebina praznovanja popolnoma v nasprotju z zgodovinskim pomenom tega dne in v velikem zaostanku s pridobljenim gospodarskim in družbenim položajem delavke danes. Da je to res, nam kaže pregled preteklih praznovanj, ko smo na ta dan kar tekmovali pri zabavah in darilih. Edini razsodnik pri tem je bil sklad skupne porabe, kateremu se je bilo treba prilagoditi.

Spoznanje, da takšno praznovanje nikakor ne krepi današnjega položaja delavke, je vodilo občinski sindikalni svet k oblikovanju enotnega priporočila za vsebino praznovanja vsem osnovnim organizacijam. Priporočali smo organizirane kulturne prireditve ob sodelovanju vseh dejavnikov v temeljnih organizacijah in krajevnih skupnostih.

Vodstva sindikatov pa naj bi poleg priprav teh praznovanj temeljito ocenila svojo dejavnost pri uresničevanju stališč problematske konference »Delavka v združenem delu«. Ta stališča dajejo vrsto možnosti za izboljšanje položaja delavke predvsem na področju izobraževanja, ustvarjanja in delitve dohodka, otroškega varstva, zdravstvenega varstva...

Posebno priporočilo pa je zaradi velikih dosedanjih razlik v vrednosti daril vsebovalo tudi poziv vsem zaposlenim delavkam, naj se odpovedo darilom, da bi tako ustvarili vsaj približno enako osnovo za prihodnja praznovanja. Pri sprejemu priporočila so udeleženci ostro obsodili prakso nekaterih temeljnih organizacij, ki so prešle k obdarovanju z vrednostnimi boni.

Ocena letošnjega praznovanja kaže, da je imelo priporočilo širok odmev in je bilo pri večini dobro sprejeto. Povsod je bilo opaziti prizadevanja, da se dogovorjeno v celoti uresniči, kar samo potrjuje, da oblike praznovanja iz preteklih let resnično niso več primerne.

Marsikje so priporočilo še obogatili z lastnimi pohudami, kar je vsekakor pohvalno. Zelo pozorno bo treba v prihodnje pripravljati kulturne prireditve v krajevnih skupnostih, saj so dobro sprejete predvsem tam, kjer

so že uveljavljene. Že večletno takšno praznovanje v krajevni skupnosti Loška dolina to samo potrjuje.

Nikakor v oceni ne bi bili popolni, če ne bi omenili tudi slabosti. V sindikalnih vodstvih smo vse premalo storili, da bi poskušali uresničiti stališča problemske konference. Še najbolj opredeljeni smo pri spoznanju, da je vprašanje otroškega varstva zelo pereče in vpliva na počutje naših delavk na delovnem mestu. Prav zato smo se dogo-

vorili za združevanje sredstev za izgradnjo vrtca, za prihodnjo pot pri reševanju teh vprašanj v občini pa se bomo izrekli na bližnjem referendumu.

Dosti kritik delavcev pa je namenjenih predvsem tistim kolektivom (Kovinoplastika Lož, Jelka Begunje), ki so obdržali dosedanje oblike obdarovanja. Prav je, da jih pozovemo, naj se nam drugo leto pridružijo, saj smo trdno prepričani, da velika večina že sedaj podpira naše letošnje ravnanje. F. Žagar

NAŠI LJUDJE

Tokrat smo za našo predstavitev izbrali tovarišico **IRENO MIVEC-KOVAČ**, ki je zvesta Brestu že polnih osemnajst let. Da smo se odločili za pogovor prav z njo, ni slučaj, saj jo poznamo kot vestno in pridno delavko, ki je delavna tudi v samoupravnih organih.

»Na Brest sem prišla po končani ekonomski srednji šoli leta 1962. Najprej sem delala kot administratorka v računski službi, potem na saldakontih, da bi kasneje prevzela delo finančnega knjigovodje, kar opravljam še sedaj. To delo mi ugaja, pa tudi delovno okolje, v katerem delam, je zelo v redu, saj se s sodelavkami dobro razumemo in si med seboj pomagamo.

V teh osemnajstih letih, kar delam na Brestu, se je marsikaj spremenilo. Pri tem ne mislim samo na napredek Bresta, ki se je iz majhnega podjetja razvil v veliko industrijo, ampak tudi na odnose med nami — Brestovci. Zdi se mi, da smo se delavci včasih bolj zavedali pripadnosti podjetju in tudi odnosi med nami so bili bolj pristni. Ni nam bilo žal ur, ki smo jih prebili v službi tudi po končanem delovnem času, kar je bilo zame, ki sem mati dveh otrok, zelo težko. Sedaj pa ostajajo ljudje bolj vsak zase in gledajo predvsem na materialne koristi. Tudi med temeljnimi organizacijami je prišlo do tega, da gleda vsaka zase. Vsi skupaj pa imajo nas, delavce. Skupnih dejavnosti za nekakšen privesek, kjer se nič ne dela. To od njih ni pošteno. Tudi pri sebi bi morali malo bolj temeljito pregledati stanje in verjetno bi marsikaj ugotovili. Škoda, da je razvoj podjetja prinesel s seboj tudi te slabe stvari. Kar žal mi je za časi, ko smo bili kot velika družina.«

Ko sva zatom v pogovoru prešla na to, kakšen je po njenem mnenju položaj žensk pri nas, mi je dejala, da se je odnos do žensk bistveno spremenil in ni

več tistega starokopitnega gledanja nanje. Hudo mušno pa mi je rekla, da o tem le mnogo pišemo in govorimo, pri delu pa je ostalo na istem. Vseč ji je, da so ob osmem marcu, dnevu žena, ukinili darila, saj je to v preteklih letih največkrat povzročalo negotovanje. »So tudi druge oblike, s katerimi se ob takšnih priložnostih izreče priznanje ženskam za njihovo delo.«

Irena pravi, da ji ostane zelo malo prostega časa, saj družina zahteva svoje. Njen delovni dan

se začne že zgodaj zjutraj. Že pred odhodom na delo mora pripraviti vse potrebno za odhod njenih dveh fantov v vrtec. Po službi pa zopet v vrtec in potem so na vrsti vsa dela, ki jih za mati dveh otrok ni malo. Šele zvečer, ko grede otroci spat, ostane nekaj prostega časa in tega najraje uporabi za gledanje televizijskega programa.

In želje? Predvsem si želi zdravja in da bi otroka spravila h kruhu. Seveda pa si, kot vsi mi tudi ona želi, da bi se Brest »izmazal« iz sedanjega težavnega gospodarskega stanja.

B. Jernejčič

Kajenje in zdravje

Domovina tobaka, ki ga danes predelane kadimo, redkeje čikamo in njuhamo, je Amerika. Tam so ga domačini uporabljali zaradi draždega vonja pri različnih obredih. Šele Kolumb in njegovi spremljevalci so tobakovo rastlino prenesli v Evropo. Konec XVI. stoletja so ga začeli gojiti v Španiji, kasneje pa tudi v drugih evropskih deželah.

Sprva so tobak uporabljali izključno v zdravilne namene in so ga imenovali »sveta rastlina«. V prvi polovici XVII. stoletja pa so uporabo tobaka (kajenje) prepovedali. Še do sredine XIX. stoletja je bilo kajenje na ulici neprimerno in nevljudno. Sprva so kadili pipe, nato cigare, šele kasneje cigarete.

Nikotin je ena izmed glavnih sestavin tobačnega dima. Poleg njega so prisotni še ogljikov monoksid in cianovodikova kislina, katran, arsen, krom, dražeče pare in plini.

Akutno zastrupitev s tobakom povzroči predvsem delovanje nikotina. Pri kronični zastrupitvi pa se kaže delovanje tudi ostalih sestavin tobačnega dima, predvsem katranov in ogljikov monoksid.

Na podlagi dolgoletnih izkušenj so znanstveniki prišli do zaključka, da kajenje zožuje krvne žile, bodisi srčne bodisi kapilarno ožilje. Povečuje tudi delež sladkorja v krvi. Pri športnikih nikotin škodljivo deluje na telesno zmogljivost, zato jim je zlasti pred tekmami prepovedano kaditi. Kajenje ustvarja pogoje za razvoj mnogih bolezni, nekatere pa tudi povzroča.

Na prebavih povzroča nikotin različne motnje, posebno na želodcu (čir na želodcu in dvanajstniku) in zmanjšuje tek. Čezmerno kajenje povzroča na dihalih draženje celotnih dihalnih poti. Posledica vsega tega so kronični katarji. Tudi slabšanje vida je

posledica čezmernega kajenja. Povzroča motnje v živčnem sistemu z nespajanjem, tresenjem, glavobolom, razdražljivostjo in podobnim. Pri moških pretiravanje v kajenju povzroči impotenco, na spolnih organih žena pa izzove izostanek menstruacije, pri nosečnicah splave in lahko celo sterilnost.

Pri strastnih kadilcih se zmanjšuje telesna odpornost, saj se zaradi nikotina v organizmu zniža količina vitamina.

Naj nazadnje velja beseda še boleznim raka na pljučih oziroma na dušnicah, ki ga povzročajo katranske sestavine v tobaku. Škodljivost je še toliko večja pri inhalaciji. Zato je rak pri kadilcih pip in cigar manj pogost.

Na žalost pogostnost pljučnega raka raste s povečanjem števila kadilcev. Vse več je pljučnega raka tudi pri ženskah.

Dostikrat se s tobačnim dimom zastrupljajo tudi nekadilci.

Zaradi vsega povedanega se je začel boj proti kajenju tudi prek Rdečega križa. Nam vsem v dobro želimo, da bi bilo leto boja proti kajenju kar najuspešnejše. Pri tem pa naj BESEDE ne ostanejo samo BESEDE!

dr. A. Šmalc

OBVESTILO BRESTOVCEM

Precejšnje zaloge gotovih izdelkov so nas prisilile tudi v spomladansko razprodajo. Razprodaja opuščene programa ZALA in nekaterih sedežnih garnitur bo za Brestove delavce v torek, 1. 4. 1980 od 8. do 18. ure v stari »menzi« v Cerknici, za ostale občane (in tudi naše zamudnike) pa bo razprodaja kasneje in bodo o tem obveščeni v sredstvih javnega obveščanja.

F. Mele

BOMO LETOVALI V PRIKOLICAH?

Letovanje Brestovih delavcev smo doslej reševali na najrazličnejše načine, — celovite rešitve tega vprašanja pa nismo našli. Delavci so zvečine letovali v najetih kamp-prikolicah in po turističnih sobah, nekateri pa so se seveda znašli tudi po svoje.

Letos v februarju je konferenca sindikata dala temeljnim organizacijam pobudo, da bi odobrila sredstva za nabavo lastnih kamp-prikolic, ki jih bomo lahko postavili kjerkoli. Predlagano je bilo, da prikolic nabavimo skupno, temeljne organizacije pa prispevajo sredstva na osnovi šte-

vila zaposlenih. Skupna vrednost nabavljenih prikolic z vso potrebno opremo naj bi znašala 2.000.000 dinarjev.

Delavski sveti vseh temeljnih organizacij so že sprejeli ustrezne sklepe, počakati je treba le še na mnenje službe družbenega knjigovodstva o letošnjih možnostih za nakup prikolic.

Odločitev o nabavi prikolic je vsekakor dobra in dolgoročneje rešuje vprašanje našega letovanja, saj si kakršnokoli drugačno rešitev v sedanjih razmerah vse teže zamišljamo.

F. Mele

S kanujem od Brežic do Beograda

(Nadaljevanje in konec)

Zgodaj se zbudi. Vreme je zelo lepo. Hitro pogrejeva dve konzervi golaža, ga zbaševa vase in se vkrava v čoln. Pred ciljem ne greva več na obalo.

Sava postaja vse bolj ovinkasta. Okrog največjega ovinka ploveva kar precej časa. Dosti prej bi prišla na drugo stran, če bi čoln prenesla kar skozi gozd, ki pokriva obalo. Tega se seveda spomniva šele na drugi strani.

Obala postaja vse bolj gosto naseljena. Kmalu se na njej pojavijo svojevrstne vikend hišice. Zgrajene so na praznih bencinskih sodih, ki so med seboj povezani z železnim ogródom ali pa kar z žico. Nekateri hišice so prava skrpucala, druge pa prav lepe. Lastniki naju začudeno opazujejo, posebno zato, ker imava ves čoln popisan in porisan in kaj kmalu naju tudi sprašujejo, kje so Brežice. Ko poveva, da so v Sloveniji, naju nekam čud-

no gledajo in si najbrž mislijo svoje (kdo bi bil še tako neumen, da bi preplul 730 kilometrov, če ne ravno Slovenec).

Še železniški most in v daljavi zagledava Beograd. Najprej visoke zgradbe na levem bregu, čez nekaj časa pa še stari del mesta. Izkrcala se bova na Adi Ciganliji, si praviva in veselo plujeva pod mostovi, ki povezujejo oba bregova. Zagledava Kalemegdan in kar naenkrat sva v Donavi. Ker pa po njej ne nameravava pluti, se obrneva in pod zadnjim železnim mostom, ki ga ravnokar pleskajo, ob boku stare ladje, podobne tistim iz vesternov, pristaneva.

Po več sto kilometrih poti zlezava iz čolna in se malce pretegneva. Bliža se večer, prijatelja, s katerim sva zmenjena, da nama bo odpeljal čoln do skladišča Bresta v Beogradu, pa ni od nikoder. Lu-dve se odpravi do telefonske govorilnice, vendar prijatelja ni niti

Enaka prehrana - višje cene, enaka cena - slabša prehrana

Ko smo analizirali stroške za naše obrate družbene prehrane, smo ugotovili, da je stanje zaskrbljujoče, saj so stroški (materialni in režijski) naraščali hitreje od dohodka (regres za topli obrok, plačilo abonentov in dohodek točilnic). Izguba je bila večja kot v preteklih letih, kar še posebej velja za kuhinjo TOZD POHISTVO Cerknica. Prav njo navajamo kot primer, saj v njej pripravimo več kot polovico vseh obrokov. Stroški za živež so lani v Sloveniji naraščali za 25 odstotkov, pri nas pa so se ti stroški povečali za 15 odstotkov. To kaže na racionalno porabo in ustrezno izbiro dobaviteljev. Režijski stroški pa so rasli hitreje (26 odstotkov), kar je posledica višjih osebnih dohodkov zaposlenih in vedno večjih popravil v kuhinji.

Lani je omenjena delavska restavracija »pridelala« 318.158,87 dinarjev izgube, kar se da pojasniti s tem, da so se sredstva iz regresa povečala za 15 odstotkov, prispevek abonentov je ostal enak, stroški pa so naraščali za 19 odstotkov.

Za letos izračuni kažejo, da bo stanje še slabše, če ne bomo ustrezno ukrepali. Regres za topli obrok bo od lanskega višji za 13 odstotkov (413,00 din) in ob nespremenjenem prispevku abonentov ter 15 odstotnem povečanju dohodka točilnic bi bilo izgube 642.504,75 dinarjev, če računamo, da se bodo stroški povečali le za 15 odstotkov.

Ob tem se seveda pojavlja vprašanje, kako ukrepati, da izgube ne bo. Iz skladov skupne

porabe ne bo mogoče kriti (stabilizacijska resolucija in omejevanje skladov glede na izplačila v preteklem letu), zmanjševanje količine in kakovosti toplega obroka pa verjetno tudi ne pride v poštev. Zato moramo razmisliti o večjem prispevku abonentov.

Predvideno izgubo bi morali kriti s ceno obrokov, ki bodo izdani v osmih letošnjih mesecih, kajti štirje meseci bodo gotovo minili pred morebitno potrditvijo nove cene. Po takem izračunu pridemo do cene obroka 10,00 din, kar predstavlja 100 odstotno povečanje, ki pa je tudi razumljivo, saj je cena obroka za abonentne že od 1. 7. 1976 nespremenjena.

Če primerjamo povprečni mesečni osebni dohodek na Brestu v letu 1976, ki je bil 3362 dinarjev z mesečnim izdatkom za topli obrok, ki je 110 dinarjev,

je predstavljal ta strošek 3,27 odstotka osebnega dohodka. V letu 1980 pa je po letnem planu predviden povprečni osebni dohodek 6973 dinarjev, mesečni prispevek za topli obrok pa bi bil 220 dinarjev, kar pomeni 3,15 odstotka planiranega letošnjega povprečnega osebnega dohodka. To pa je manj kot je bilo to v letu 1976.

Znesek 10 dinarjev predstavlja le eno tretjino lastne cene toplega obroka, ki smo jo izračunali za december. Da bi se izognili skokovitemu dviganju cene, predlagamo, da bi bil prispevek abonentov vedno ena tretjina lastne cene, ki bi jo izračunali na začetku vsakega leta.

Ti predlogi z natančnejšo obrazložitvijo so bili posredovani v javno razpravo in o njih bodo sklepali delavski sveti temeljnih organizacij in skupnih dejavnosti. P. Kovšca

steni potisnemo čoln in vesla in taksist naju zapelje v središče, na Terazije.

Z veliko obilico sreče uspeva dobiti sobo v hotelu Balkan. Soba ima celo kopalnico. Po več dneh se prvič pošteno okopava, opereva zobe in jo mahneva na večerjo. Kam pa drugam, če ne v Prešernovo klet. Seveda ne jeva žganec, pa tudi rebule nimajo.

Po večerji greva takoj spat, kajti zjutraj nameravava z vlakom do Paliča pri Subotici, kjer sva bila junija v brigadi z brigadirji iz Cerknice, Ilirske bistrice in Postojne — Tone Tomšič, vendar je to že druga zgodba.

Če na koncu zberem vtise, ki sem si jih nabral med potjo, lahko zatrdim, da je bilo kljub slabemu vremenu enkratno. Najbrž bi se še podal na tako dolgo pot, posebno v tako dobri družbi. Še raje pa bi se podal na pot z motornim čolnom, ker bi imel tako več časa za ogled naselij in znamenitosti ob Savi, ki jih prav gotovo ne manjka, pa tudi prijaznih in veselih

ljudi, ki prebivajo na njenih obalah.

Ko sva se pogovarjala z novinarji Dela in RTV in jim predlagala naj o najini poti zapišejo drobno novičko, so se vsi zmrdovali in nama zatrjevali, da je prepluti Savo malenkost in da taka novica celo v času kislih kumaric ne bo vlekla. Na koncu poti predlagava vsem tovarišem, ki so nama to zatrjevali, naj kar sami poskusijo prepluti Savo, če ne drugače pa vsaj v motornem čolnu kot jo je TOF.

Vseeno nama ni žal, da sva se podala na tako dolgo pot. Najbrž se bova letos odpravila še kam drugam.

Čisto na koncu izrabljava to mesto tudi za to, da se zahvaliva Brestu za pomoč pri prevozu čolna iz Beograda do Cerknice, za reklamne lepake in značke (bilo jih je občutno premalo) in za financiranje prevoza iz Beograda do Ljubljane.

Tudi vas vabiva na take in podobne potepe, ki nam tako lepo popestrijo sivi vsakdan.

C. Bajc

Na Notranjski cesti se ob deževju naredi kar pravo pravcato jezero. Kam z vodo?

(Iz številke 30.—31. marca 1970)

NAŠE GOSPODARJENJE V LETU 1969

Lani smo prodali na domačem trgu 53,6 %, v izvozu pa 46,4 % vseh prodanih izdelkov. Struktura prodaje na domačem trgu se nasproti letu 1968 ni spremenila; tako smo prodali v Sloveniji 48 % vseh doma prodanih izdelkov, v Srbiji 20 %, na Hrvaškem 19 % in v ostalih republikah 13 %. Ta primerjava nam dovolj zgovorno pove, da obstajajo glede na potrošnjo naših izdelkov v Sloveniji še velike možnosti plasmaja naših izdelkov v ostalih republikah.

BREST 11 % IZVOZA LESNE INDUSTRIJE SRS

Smo največji izvoznik lesne panoge. V letu 1969 smo povečali izvoz za 24,4 %. Izvozili smo 11 % vrednosti celotnega izvoza lesne industrije. Teh nekaj statističnih podatkov pove, da smo lani uspešno izpolnjevali tisti del poslovne politike, ki že vrsto let narekuje izvozno usmeritev naše prodaje. Tako smo že drugo leto dosegli status pretežnega izvoznika.

PRIPRAVE ZA AVTOMATSKO OBDELAVO PODATKOV V POLNEM TEKU

Opravičena je osnovna organizacija oddelka za avtomatično obdelavo podatkov, izbran je tudi kader, organizatorji in programerji, v drugem polletju pa bo izbran tudi kader za operativno delo s sistemom za avtomatično obdelavo podatkov.

PRED STARTOM DISPO SISTEMA

Po sklepu delavskega sveta Tovarne pohištva Cerknica moramo v aprilu začeti voditi proizvodnjo z novim »DISPO« sistemom. Da bi bili za »start« čimbolj pripravljeni, smo v marcu pospešeno delali pri končnih pripravah na vseh področjih dela.

NOVI STATUT NI OSAMLJEN AKT

Ko spremljamo pravno literaturo, lahko kaj kmalu ugotovimo, da nekatera področja pri oblikovanju splošnih aktov zares »ustvarjajo«. Tako smo se pri pregledu dveh strokovnih časopisov sami prepričali, da omenjata vrsto pravilnikov in poslovnikov — nič manj kot štirinštirideset. Povsem razumljivo je, da vsa podjetja ne morejo imeti splošnih aktov po istem kopitu. Katere od vrste znanih bo posamezna delovna skupnost sprejela, je odvisno od najrazličnejših vzrokov, predvsem pa od ciljev, ki jih želi doseči.

ŠE O BRESTOVI REKLAMI

Pred nekaj tedni sem v nekem lokalu nehote prisluhnil razgovoru neki manjši družbi. Ne bi »vlekel« na ušesa, če ne bi tekla beseda o Brestovi reklami. Ugotavljali so, da skoraj ne dobiš časopisa ali revije, v kateri ni Brestove reklame. Na TV ekranih je reklamna oddaja o Brestu zelo pogosta. Ne moremo tudi preko reklame ob raznih prireditvah, od športnih pa tja do kulturno zabavnih. V Ljubljani že delujeta dve svetlobni reklami. Posebno točka nad športno dvorano Tivoli pride do popolnega izraza.

ZBORNIK NOTRANJSKA V NOB 1941—1945

Zbornik pišejo in ga bodo v glavnem ustvarili nekdanji notranjski borci, zaželeni pa so tudi prispevki od tistih Notranjcev, ki žive izven ožje domovine. Pri tem je treba omeniti, da bi bil notranjski zbornik že napisan, vendar nekateri Notranjci pred leti niso pokazali posebne volje in razumevanja za to delo. Starejši ljudje, pa tudi šolska mladina že nekaj let sprašujejo, kdaj bo zbornik napisan.

KAKO SMO ŽENE PRAZNOVALE SVOJ PRAZNIK

Katera izmed poslovnih enot je izbrala najboljšo pot, je težko reči. Tudi letos ugotavljamo, da je lažje kritično ocenjevati, kot svetovati. Kakšno naj bi bilo to praznovanje v prihodnje? Mogoče je umestno predlagati, da darila po posameznih poslovnih enotah ne bi imela različnih vrednosti, kot je bilo letos.

Za prihodnje rodove

TEMELJITE IN ODGOVORNE PRIPRAVE NA BLIŽNJI REFERENDUM

Te dni poteka javna razprava po sindikalnih skupinah, krajevnih in vaških skupnostih, šolah, družbenopolitičnih organizacijah in delegacijah naše občine o predlogu programa za referendum za izgradnjo šol, telovadnic in vrtcev.

Občani in delavci naj bi izvedeli, kaj se je oziroma kaj se bo zgradilo s sredstvi iz samoprispevka v obdobju 1975—1980, kam naj bi vložili sredstva iz novega samoprispevka.

Od julija 1975 do junija 1980 se bo zbralo 52.094.000 dinarjev. Kakšni so viri sredstev, nam kaže spodnja razpredelnica:

Viri sredstev v 000 din	Od 1. 7. 1975 do 30. 6. 1980
1. Osebnih dohodkov zaposlenih (2 % od bruto OD)	30.814
2. 2 % od pokojnin	4.486
3. 2 % od bruto odmerne osnove obrtnikov	832
4. 2 % od katastrskega dohodka od gozdnih in negozdnih površin	187
SKUPAJ:	36.319
5. 0,6 % od dohodka gospodarstva	8.280
6. Presežki SIS — združena sredstva gospodarstva za šolo Nova vas	6.700
7. Izobraževalna skupnost in Osnovna šola Cerknica	795
SKUPAJ:	52.094

Toliko kot smo zbrali sredstev, pa smo jih oziroma jih še bomo potrošili:

	V 000 din
1. Za 8 učilnic šole v Cerknici	19.516
2. Za telovadnico v Cerknici	11.878
3. Za izgradnjo šole v Novi vasi	17.700
4. Za obresti od najetih premostitvenih kreditov	2.500
5. Prispevek za primarno kanalizacijo šole in telovadnice v Cerknici	500
SKUPAJ	52.094

Izpolnjeni sta dobri dve tretjini programa iz leta 1975. Gradbenemu odboru, ki je upravljal in usmerjal sredstva, je treba dati vse priznanje.

Predlog novega programa izhaja iz neuresničenega programa iz leta 1975, novih pogojev in razmer v šolskih okoliših, ki so nastale v zadnjih petih letih in iz dejstva, naj bi se vključila v samoprispevek krajevna skupnost Loška dolina.

Ovrednotenje programov naložb krajevnih skupnosti za prihodnji referendum in vrstni red naložb

A. SREDSTVA	V 000 din
Investicije	Ocenitev novega programa — cene februar 1980
1. Dokončanje šole (oprema, dodatna dela) in adaptacija telovadnice v Novi vasi	8.300
2. Načrti in tehnična dokumentacija za investicijo na Rakeku	2.000
3. Dokončanje VVZ v Cerknici (del sredstev)	3.000
4. Dokončanje šole v Babnem polju	3.000
5. Izgradnja 4 učilnic, večnamenskega prostora, kotlovnice in ureditev telovadnice na Rakeku na novi lokaciji	23.000
6. Prizidek osnovne šole in adaptacija telovadnice v Begunjah	9.450
7. Izgradnja VVZ v Starem trgu	33.000
8. Izgradnja nove šole v Grahovem	26.000
SKUPAJ:	107.750

Predlagani program je po oceni odbora za podaljšanje oziroma uvedbo samoprispevka in družbenopolitičnih organizacij optimalen, saj bodo po izgradnji naštetih objektov pogoji predšolskih in osnovno-šolskih otrok v vseh okoliših dokaj izenačeni, sredstva iz samoprispevka bodo vložena v vse krajevne skupnosti in nekatere šole bodo imele pogoje za celodnevno osnovno šolo. Po petih letih ne bo še v celoti rešeno vprašanje šolskih prostorov na Rakeku in v Grahovem, verjetno pa se bodo spremenili pogoji v Cerknici in v Starem trgu.

Iz samoprispevka naj bi gradili le osnovne šole, vrtce in telovadnice, čeprav je bilo mnogo želja in zahtev po vlaganju sredstev v zdravstvo, komunalo, usmerjeno izobraževanje in drugim.

B. VIRI SREDSTEV ZA PREDLAGANI PROGRAM

1. Osebnih dohodkov zaposlenih in upokojujencev (2 % od bruto OD)	13.000
2. 2 % od bruto odmerne osnove obrtnikov	340
3. 2 % od katastrskega dohodka oz. poseka lesa občanov	480
4. 1 % od bruto OD iz sredstev stanovanjskega prispevka	1.600
5. 0,6 % od dohodka gospodarstva	5.590
VSEH SREDSTEV V ENEM LETU	21.550
VSEH SREDSTEV V PETIH LETIH	107.750

V boljših pogojih bo naša mladina lažje, hitreje in temeljiteje pridobivala nova znanja in osebnostne vrednote. To pa so danes vrednote, ki najzanesljiveje, najbolj temeljito in dolgoročno vplivajo na bogatenje in osvobajanje slehernega posameznika in vse naše družbe.

J. Otoničar

Temelji za novo šolo v Novi vasi

Notranjski listi - prihodnjo pomlad?

Ob koncu leta 1977 je izšla prva številka zbornika Notranjski listi. Zbornik je med našimi ljudmi doživel topel sprejem, pohvalne ocene pa tudi v širšem slovenskem prostoru, saj so izdajatelji z njim pogumno zaorali ledino v kvallilno seznanjanje domačinov in slovenske javnosti z našimi kraji, z našim delom, z zgodovino in ljudmi, ki so jo ustvarjali.

Splošno mnenje javnosti, ugotovljeno in trdno pribito tudi na predsedstvu občinske konference socialistične zveze, je bilo, da je treba s takšnim delom nadaljevati in redno izdajati nove številke Notranjskih listov. Le-ti naj bi sčasoma zajemali še nova vsebinska področja, razširjali, osvetljevali in poglobljali pa tudi že načeta.

Zbornik naj bi obdržal podobo in približni obseg prve številke s tem, da bi vsaka številka prinašala prispevke različnih vsebin — iz splošne zgodovine, zgodovine delavskega gibanja, zgodovine narodnoosvobodilnega boja in povojne graditve, pa tudi iz drugih področij družbenega življenja, znanosti in kulture. Spodbujal naj bi k raziskovalnemu razmišljanju o življenju na naših tleh, hkrati pa odpiral med našimi občani nove vidike in pobude za ustvarjalno dograjevanje in bogatenje naše materialne in duhovne kulture.

Zbornik naj bi objavjal izključno znanstvene prispevke, vendar oblikovane toliko poljudno, da bo njih vsebina dostopna vsakemu občanu, ki si želi z njo obogatiti svoja obzorja.

Ker naše notranjsko območje, njegova preteklost in sedanjost, pa tudi jutrišnje perspektive znanstveno še niso obdelani, je vsebine za redno izdajanje takšnega zbornika na izbiro in je ne bo moč zlepa izčrpati.

Na osnovi teh izhodišč, sprejetih na predsedstvu občinske konference socialistične zveze in na skupščini občinske kulturne skupnosti, je uredniški odbor drugega zvezka že pričel s svojim delom. Vsebinsko težišče tega zvezka bo posvečeno obeležju štiridesetletnice vstaje na našem območju, ki jo bomo praznovali prihodnje leto. Zato naj bi prikazali predvsem pomembnejša predvojnja revolucionarna gibanja in dogodke, ki so pripeljali do organiziranega odpora in vstaje, zlasti pa dogodke do kapitulacije Italije leta 1943. Seveda pa ne bodo zanemarjena tudi ostala področja (starejša zgodovina, arheologija, geografija, etnologija, umetnostna zgodovina, literarna zgodovina in podobno).

Zbornik naj bi izšel v prvi polovici prihodnjega leta, ob praznovanju štiridesetletnice vstaje.

Vlogo izdajatelja je po daljših razpravah prevzela občinska kulturna skupnost in s tem tudi finančne obveznosti. Žal se je takoj zataknilo prav ob tem — namreč pokrivanju izdajateljskih stroškov za leto 1980. Teh sredstev kulturna skupnost ne more zagotoviti iz sredstev za financiranje svojega rednega programa, ki so bila ob stabilizacijskih ukrepih nekoliko okrnjena.

Z vsemi temi in drugimi vprašanji so bila seznanjena občinska vodstva družbenopolitičnih organizacij, ki so skupaj s predstavniki kulturne skupnosti in uredniškega odbora izoblikovali naslednje stališče:

Z delom pri Notranjskih listih je treba nadaljevati in zagotoviti, da bodo izšli ob proslavah pomembnih jubilejev v prihodnjem letu. Da bi (Konec na 8. strani)

PUSTITE ME PRI MIRU, SAJ
VIDITE, DA IMAM DELO!

To ne velja za birokrate na Brestu!

Takšnih vozičkov, ki skrbijo za naše čisto okolje, imamo precej. Žal jim uhajajo kolesca. Le kdo od naših skrbnih gospodarstev jih potrebuje?

Razpis

ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1980/81

SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

TOZD	lesar- ska	kovinsko predelov.	kemijska	elektro tehnična	računal- niška	ekonom- ska	Uprav- no adm.
POHIŠTVO	18	3	1	1	—	—	—
MASIVA	8	1	—	—	—	—	—
GABER	4	1	—	—	—	—	—
ŽAGALNICA	3	1	—	—	—	—	—
JELKA	4	1	1	1	—	—	—
IVERKA	2	2	1	1	—	—	1
TAPETNIŠTVO	6	—	—	—	—	—	—
MINERALKA	—	1	4	1	—	—	—
PRODAJA	—	—	—	—	—	2	1
SKUP. DEJ.	—	—	—	1	1	3	2
SKUPAJ:	45	10	7	5	1	5	4

Zaradi uvajanja novega sistema usmerjenega izobraževanja na srednji stopnji bomo sklepali pogodbe za prvi poklic. Po uspešno končanem izobraževanju za prvi poklic pa bomo na osnovi kadrovskih potreb in želja učencev — študentov ter doseženih učnih in delovnih sposobnosti sklepali pogodbe o nadaljevanju študija. V skladu z vsebino usmerjenega izobraževanja bomo začeli razvijati predvsem izobraževanje iz dela ter tako uresničevali postopnost pri usposabljanju za poklice in delo.

VIŠJE ŠOLE

ekonomist — planska, finančna, računovodska smer 3 SD
ekonomist komercialist — notranje trženje, 2 Prodaja
zunanje trženje 1 SD
— računalništvo 1 SD
— strojništvo 1 ŽAGALNICA
1 SD
— SLO — upravna smer 1 SD

VISOKE ŠOLE

a) gradbena — visoke gradnje 1 SD
b) arhitektura 2 SD
c) strojništvo 2 SD
d) ekonomija 2 SD
e) pravo 1 SD
f) novinarstvo 1 SD
g) fak. za elektrotehniko-avtomatizacija 1 SD
h) kemijska tehnologija 1 Mineralka

Prijave za štipendiranje (Obr. 1,65) je treba predložiti do 26. junija 1980 v splošno-kadrovsko službo. Prijavi je treba priložiti fotokopijo oziroma overovljen prepis spričevala o dokončani dose-
danji šoli ter potrdilo o katastrskem dohodku.

Če bo za določeno štipendijo več kandidatov, bodo upoštevani kriteriji, navedeni v samoupravnem sporazumu o štipendiranju učencev in študentov ter pravilniku o izobraževanju.

Splošna kadrovska služba

Iz drugih lesarskih kolektivov

Tudi v **MEBLU** bodo omejili letošnjo naložbeno dejavnost. Predvsem nameravajo dokončati že pričeti večji naložbi v dveh temeljnih organizacijah in še nekaj nedokončanih manjših naložb. Prednost pa bodo letos dali naložbam v modernizacijo proizvodnje in nabavi nujno potrebne strojne opreme, s katero bodo lahko povečali produktivnost in proizvodnjo. Letos nameravajo tudi pripraviti vse potrebno za naložbe v nove proizvodne prostore oblaženega pohištva, postopno graditev montažnih objektov samskega doma in nove tovarniške restavracije. Te gradnje nameravajo pričeti prihodnje leto.

SAVINJA ima posebne težave s svojo furnirnico, ki je lansko leto končala z izgubo 25 milijonov dinarjev. V zadnjih nekaj mesecih se je stanje občutno izboljšalo, vendar to ni posledica ugodnejših razmer na domačem tržišču, ki so še vedno skrajno neurejene, pač pa izrednih prizadevanj za izvoz. Sklenjenih je bilo namreč več izvoznih zaključkov za vzhodno in zahodno tržišče; zlasti se je povečal izvoz v Sovjetsko zvezo.

V **STOLU** ocenjujejo, da je bila lanska prodaja uspešna. Zlasti se je povečala prodaja prek inženiringa. Pri tem ne gre samo za opremljanje velikih objektov, temveč tudi za prodajo serijskih izdelkov. Skupna vrednost prodaje prek inženiringa je lani znašala 120 milijonov dinarjev, kar predstavlja približno petino celotne prodaje.

V **ELANU** so zadovoljni s prodajo smuči v preteklem letu, čeprav so razmere na svetovnem tržišču smuči zelo težavne in konkurenca izredno močna. Zlasti so šle v denar alpske smuči, za katere bodo morali proizvodne zmogljivosti celo znatno povečati na škodo proizvodnje tekaških smuči, s katerih prodajo je bilo lani precej več težav.

LIP BLEDE je lani izvozil vrednostno za 62 odstotkov več kot leto poprej. Tudi za letos načrtujejo povečanje izvoza in sicer za 19 odstotkov. Glede na zaostrene razmere na domačem tržišču pa predvidevajo, da bo izvoz še večji od načrtovanega.

ALPLES je nedavno sklenil ugoden izvozni posel z zahodno-nemškim kupcem, pri čemer je dosegel tudi dobre izvozne cene. Kupec je naročil 1500 pohištvenih garnitur v vrednosti 1,1 milijona nemških mark. Ker je izdelek tipiziran, hodo možne tudi večje proizvodne serije. Razmišljajo, da bi sčasoma ta program ponudili tudi na domačem tržišču.

V **GLIN** Nazarje posvečujejo posebno pozornost čimbolj smotrni uporabi lesnih ostankov.

Predvsem za proizvodnjo ivernih plošč načrtujejo dodatne sisteme sortiranja in poprejšnje obdelave lesnih ostankov, da bi boljše izkoristili njihovo tehnološko vrednost. S tem bodo dosegli tudi racionalnejšo porabo kvalitetnega lesa.

MARLES namerava do konca letošnjega leta zgraditi nov obrat **družbene prehrane**. Objekt s površino 2.000 kvadratnih metrov, kapaciteto 1500 toplih obrokov na dan in s 350 sedeži naj bi po sedanjih cenah veljal 28.000.000 din. Pripravili so tudi obsežen program naložb v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Ker naj-

brž ne bo moč uresničiti vseh, je opredeljen tudi njihov vrstni red — glede na njihov pomen.

Delavski svet **LESNINE** je sklenil, da je treba zaradi zaostrenih pogojev pri vlaganji znova pretehtati možnosti za letošnje naložbe in določiti vrstni red naložb v skladu z investicijsko sposobnostjo posameznih temeljnih organizacij in zmoglostmi za zagotovitev bančnih in ostalih virov. Od proizvodnih temeljnih organizacij bosta letos izpeljala novi naložbi Sopota Rateče in Bor Laško, ki imata že zagotovljena vsa potrebna sredstva.

Naši upokojenci

14. februarja 1980 je odšla iz **TOZD MASIVA** v pokoj naša dolgoletna delavka **Jožefa KLUČAR** iz Zerovnice.

V tovarni pohištva Martinjak je bila zaposlena od 6. novembra 1954. leta. V pokoj je odšla z opravljanja del in nalog — lepljenje v strojnem oddelku. Delovni kolektiv se ji zahvaljuje za njeno dolgoletno in marljivo delo in ji želi še mnogo zdravih let!

31. januarja letos je odšel iz **TOZD MASIVA** v pokoj naš dol-

goletni delavec **Stane ŠTRITOF** iz Bločic.

V tovarni pohištva Martinjak je bil zaposlen od 3. januarja 1955. leta. Delal je na različnih opravilih in nalogah v strojnih oddelkih tovarne. V pokoj je odšel z opravljanja del in nalog — vodja krojilnice in sušilnice.

Delovni kolektiv se mu za njegovo ustvarjalno, pošteno in nesebično delo na družbeno-političnem in strokovnem področju zahvaljuje in mu želi še mnogo zdravih let.

Kolektiv **TOZD MASIVA**
TP Martinjak

NOTRANJSKI LIST PRIHODNJO POMLAD?

zagotovili sredstva za nemoteno delo uredniškega odbora, je potrebna skupna širša družbeno-politična akcija. Sredstva naj bi zbrali s prednaročili v organizacijah združenega dela ter v družbeno-političnih organizacijah in skupnostih. Le-te naj bi Notranjske liste naročile namesto dragih reprezentančnih daril poslovnim in drugim partnerjem ter za obdaritev borcev, delovnih jubilarcev, zaslužnih samoupravljalcev in drugih.

Prvi odziv je nadvse ugoden: Brest, Kovinoplastika, Gradišče in občinske družbeno-politične organizacije so že za letos obljubile prednaročilo za skoraj polovico predvidene naklade, podobno razumevanje pa je pričakovati tudi v drugih delovnih organizacijah v občini.

Tako bo naše združeno delo še enkrat z velikim razumevanjem učinkovito podprlo prizadevanja za razvoj in bogatitev kulturno-raziskovalnega dela na našem območju.

Pa še to (za premislek): tudi občinska raziskovalna skupnost, ki žal še vedno ni živa, bi prav ob teh prizadevanjih našla številna področja in spodbude za svoje vsebinsko delovanje.

J. Praprotnik, B. Levec

OBČINSKA KEGLJASKA TRIM LIGA

Občinska trim liga se počasi bliža koncu, saj sta ostali samo še dve koli. Prvi dve mesti sta že oddani Kovinoplastiki in Kartonažni, za tretje mesto pa se še bori Gradišče, Občina in Brest, ki je po dosedanjih rezultatih med njimi tudi najboljši.

Preseneča visoka uvrstitev kegljačev Občine, ki so bili lani šele deseti, medtem ko so igralci Gozdne nekoliko razočarani.

Vrstni red po sedmih kolid:

	točk
1. KOVINOPLASTIKA	14
2. KARTONAŽNA	14
3. OBČINA	12
4. BREST	10
5. GRADIŠČE	8
6. UPOKOJENCI	4
7. ELEKTRO	4
8. GOZDNA	4
9. GRADNIK	0
10. KOVIND	0

F. Gornik

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije Brest Cerknica n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC.

Uredniški odbor: Marta DRAGOLIC, Vanda HACE, Borut JERNEJČIČ, Ana KOGEJ, Božo LEVEC, Marta MODIČ, Leopold OBLAK, Anton OBREZA, Bernarda PETRIČ, Beno ŠKERLJ, Irena ZEMLJAK in Viktor ŽNIDARŠIČ. Foto: Jože ŠKRLJ.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

V SPOMIN

Sredi marca nas je za vedno zapustil naš dolgoletni član **Franc ŠMID**.

V kolektiv je prišel pred osemnajstimi leti in bil nazadnje zaposlen v strojnem oddelku. Z njegovo smrtjo smo izgubili dobrega tovariša in vestnega delavca. Tak nam bo ostal tudi v spominu.

Kolektiv **TOZD GABER**

Filmi v aprilu

3. 4. ob 19.30 — jugoslovanska drama **RADIO VIHAR KLIČE ANGELIKO**.
5. 4. ob 19.30 in 6. 4. ob 16. uri — italijanski western **SREBRNO SEDLO**.
6. 4. ob 19.30 — nemški ljubezenski film **PRIPRAVNICA**.
7. 4. ob 19.30 — angleška kriminalka **39 STOPNIC**.
10. 4. ob 19.30 — italijanska kriminalka **ŠTIRI MINUTE ZA ŠTIRI MILIJARDE**.
11. 4. ob 19.30 in 13. 4. ob 19.30 — francoski ljubezenski film **EMANUELA, BELA IN CRNA**.
12. 4. ob 19.30 in 13. 4. ob 16. uri ameriški pustolovski film **SAFARI EXPRES**.
14. 4. ob 19.30 — slovenski film **UBIJ ME NEŽNO**.
17. 4. ob 19.30 — švedska drama **JESENSKA SONATA**.
19. 4. ob 19.30 in 20. 4. ob 16. uri — japonski fantastični film **VOJNA V VESOLJU**.
20. 4. ob 19.30 — ameriški pustolovski film **KONVOJ**.
21. 4. ob 19.30 — nemški ljubezenski film **VROČICA POLETNE NOČI**.
24. 4. ob 19.30 — ameriška komedija **HIŠNI OBISKI**.
25. 4. ob 19.30 — japonska kriminalka **JESEN BREZ CESARJA**.
26. 4. ob 19.30 in 27. 4. ob 16. uri — italijanski western **IMENUJEM SE NOBODY**.
27. 4. ob 19.30 — ameriška kriminalka **SKRIVNOST ŠVICARSKE BANKE**.
28. 4. ob 19.30 — ameriški fantastični film **OČI ZVEZD**.